

LA ESQUELLA

de la

TORRATXA

—¿No 'l podém enviar á América?... Ens el beurém.

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

LO VI DE CATALUNYA

ATALUNYA NO coneix ni ha conegut may aquelles associacions de la templansa que havent declarat guerra á mort á las begudas alcohólicas, recorren las ciutats y 'ls pobles del extranger conquistant adeptes pera reduhirlos al insípít régimén del thé ó al económic sistema del aygua clara á tot pastó.

Podrían venir aquí á predicar l' aburriment del vi y quan haguessen gastat la saliva en vá y tinguessen seca la gargamella 'ls hi allargaríam fraternalment el porró, y 'ls hi diríam:—Vaja, no siguéu ximples: refíleuhi un

trago y sabreu lo qu' es bó.

Y estich mes que segur que al sentirse 'l regalim pel paladar, saborejant á la vegada que l' agre-dol-sa picantor del aixarop de pámpl són exquisit perfum que inunda de certa animació deliciosa totas las fibras del cervell, exclamarían:

—Verdaderament, vosaltres sabeu beure. Lo vi absorbit en aquesta forma es un recreo desconegut per la gent del Nert. Desde avuy transigim ab lo vi begut á la catalana. Ja no serém may mes exclusivistas. En lo successiu, en lloch de predicar la continencia absoluta, l' abstenció sistemática, predicarém la moderació, y ab permís vostre, pendrém lo porró per símbol.

Ja veuen quant poch hauría de costarnos desar-mar als enemichs mes implacables de la primera y millor de las begudas que devém á la mare naturala y al enginy del home posat en exercici desde 'ls temps mes remots, si hem de creure á la Biblia que en un de sos primers capítuls ja 'ns parla de la gran pítima de Noé.

Per cert que si 'l venerable patriarca hagués begut ab porró no l' hauría agafada tan forta.

Els que per tot consol á l' home assedegat li imposan l' infusió de thé, ignoran que aquí aquesta sustancia xina, únicament l' emplehém al sentirnos costipats, quan ens fiquém al llit per arrancar la suor. Lo thé debilita, tant com lo vi reforsa.

Al régimén absolut de l' aygua clara no 'ns hi sabríam acostumar may els fills de aquesta terra rebeca y aspre que tant bon vi produheix. Quan la terra 'l dona, no ho farà pás perque 'l llensém.

—L' aygua de una font es bona pera posar lo vi en fresch—diuen els aficionats á fer fontadas que ho entenen.

—L' aygua cría granotas.... L' aygua espatilla 'ls camíns—solen dir los bons fills de la terra catalana.

Y tota la dietética del nostre poble se troba sin-

tetisada en lo concís aforisme següent: «La carn fa carn; lo vi fa sanch.»

Per aixó veureu predominar en la major part de las comarcas catalanas aquell tipo magre, escardalench, aixarrait, fort com un cep, rebegut de carns, perque de carn no 'n menja gayre; pero de nirvis acerats y de sanch rica perque la nudreix ab vi de la cullita.

Dona gust veure'l ab lo cos encorvat, resistint impávit los rigors de l' intemperie, lo mateix el fret que la calor, estripant los terrossos de la vinya. No teméu que li falti may el coratje, mentres tingui 'l porró ben provehit. Allá á la sombra de una olive-ra, tapat ab la manta 'l te guardat: de tant en tant acut á visitar-lo: un trago y tornémhi á ser, ab mes dalit que avants.

Del vi se 'n guarda l' essencia, se 'n assimila la part mes rica, l' esperit, mentres la part acuosa la torna á la terra ab la suhor que li regalima cara avall.

Y la vinya, al rebre aquell tribut, sembla somriure. Y cada cep semb'a prométreli un esplet de rahims ab los quals quan vindrá l' hora ditxosa de la verema omplirá 'l cup y 'l celler, assegurant per ell y sa familia 'l benestar del any.

¡Pobres treballadors de la terra! ¿Qué fora de vosaltres sense 'l vi? ¿Y qué fora de Catalunya sense sa primera y principal cullita?

Una perspectiva de aquest estat de ruina y de miseria l' havém vista ab l' invasió de la devoradora filoxera. Lo menut insecte ha anat devastant comarcas enteras, omplintlas de desolació. Quan al infelís pagés li ha faltat lo vi li ha faltat tot, tant més quan l' administració pública, en lloch de compadeixer's d' ell y ajudar-lo, li ha exigit ab tot rigor lo pago de las contribucions, com si estiguessen en plena producció las vinyas transformadas en miserables hermots.

Se necessita tota la forsa de voluntat de un poble treballador y sobri pera llansarse de nou á la replantació de las vinyas en semblants condicions.... Crech que 's necessita además l' estímulo poderós de poder tornar á beure vi.

—Tástil—me deya l' altre día un vinyater—es de la vinya nova. ¿Qué tal? ¿Qué me 'n diu?

—Magnífich!.... De primera!—li vaig respondre. Y ell plé d' orgull, exclamá:

—¡Molt me costa de traballs y de cuidados, que avants no 's coneixían! Pero ¡tant se val! Lo que més costa es lo que més s' estima!....

La gent de ciutat no 's fá cárrech generalment dels grans esforços qu' exigeix avuy lo cultiu de la vinya. De altra manera no tindrían prou paraulas per alabar al pagés que s' hi dedica, en condicions per tot extrém desfavorables.

A n' ell li deuen aquest element de primera necessitat que manté en lo nostre poble la salut y la forsa.... sempre que 'l taberner no s' encarregui de ferlo cristiá batejant-lo ó de ferlo heretje barrejant-lo ab cinquanta mil porquerías.

Lo vi, llavoras, justament indignat s' altera, pert

PROGRÉS FÍ DE SIGLE

FORA VINYAS! NO MES RAIMS

LA ELÉCTRICA

FABRICA de VINS

DE

TOTAS CLASSES

A

GUST DEL CONSUMIDOR

SE FÁN VINS

PER ENCARRECH

TOTS ELABORATS

AB DROGAS de 1ª CLASSE.

GLUCOSA | CAMPETXO | MELASSA

& & &

y AYGUA DE DOS-RIUS.

l' humor alegre que 'l distingeix, y una vegada 's troba dintre del cos del que se l' ha begut, fá de las sevas.

Sols en aquest cas tenen rahó las societats de templansa al predicar que 'ns abstinguém de beure'n.

Pero del vi pur, del vi castís, del degut exclusivament á la fermentació natural del such de rahím, may de la vida!

Ell es y será sempre lo principal element á la vida física de un poble, que cullintne tant, es potser, entre tots els del mon, el que mira ab més horror y ab major despreci 'l vici de la borrarera.

Aixó sols fá l' elogi dels catalans y del vi de Catalunya.

P. DEL O.

EL VI DE LA VIDA

Te un bot plé D. Lluch de vi vell del Bruch, qu' es del millor such qu' han criat las vinyas; quan te algún pesar sos mals per curar del bot fa saltar

un raig d' alegría.

Pesars y neguits venen ben seguits y son molt petits els bots de la ditxa; ¡ay de qui, sofrint, va á xuclar sovint sens fré, no advertint que 'l bot seguit minva.

Quant menos s' ho creu vuyt del tot se 'l ven, el bot de tant preu no raja ni mica y d' allá endevant va pel mon penant, ja may mes trobant ni un raig d' alegría.

Tant lo pobre Lluch ha tastat del such qu' are el feix feixuch de dols y desditxas res mimvarli pot, y aixugat el bot moix y ab el cap cot fa sa trista vía.

Si las cosas no varían, tal com van encaminadas, aviat aquestos cartells omplirán las cantonadas.

LO DESCUBRIDOR DEL VI

Quan Noé va haver tancat l' arca, convenientment provehida, segons las ordres de Deu, d' un animal de cada especie, comensá á ploure.

Y plou que te plou sense treva ni descans, passaren horas y horas, días y días, fins que al cap de quaranta, Deu doná mitja volta á las aixetas del cel y digué: ¡Prou!

L' arca, exceptuant la porta, no tenía altra obertura que una finestra en la part superior, que Noé 's doná bona manya de mantenir herméticament tancada.

Mentres plovia, la seva dona, curiosa com totas ellas, li deya de tant en tant:

—Noé, guayta á fora, á veure cóm está aixó.

—¿Cayent l' aygua que cau? Ara hi corro!

Pero al parar definitivament la pluja, 'l bon patriarca s' encaramá á la finestra y l' obrí ab moltes precaucions.

—¿Qué veus?—va preguntarli la dona, que al peu de l' escala esperava impacienta 'l resultat de la investigació.

—¡Aygua!—respongué aquest.—¡aygua y res mes que aygua!

Passaren alguns días y Noé torná á enfilarse á la miranda.

—¿Qué veus?—li preguntá la muller.

—¡Aygua!... ¡La mar d' aygua!

Transcorregueren mes días y Noé repetí l' operació.

—¿Qué veus?

—¡Aygua! ¡Sempre aygua!

Una tarde, per fí, al pujar al observatori, lo patriarca va fer un crit.

—¿Qué veus?

—Aygua encare, pero ja 's distingeix terra.

—¡Alabat siga Deu!—

Noé, 'ls seus fills, las sevas donas, 'ls micos, els gossos y tots los animals que saben ballar celebraren la novetat ab grans transports d' alegría, saltant y fent contorsions hasta l' hora d' anar á dormir.

¡Tants días, tantas senmanas, tants mesos ficats dintre d' aquell calabosso, sense altre espectacle que l' aygua, l' aygua, sempre l' aygua!... ¡Per fi anava á acabarse aquell pesat cautiveri!

En efecte: las ayguas, que ja havían deixat en descubert las montanyas y 'ls terrenos alts, continuaren baixant depressa, depressa; tan depressa,

TIPOS POPULARS

UN INTELIGENT EN LA MATERIA

—Mientras el precio no suba de este líquido bendito lo demás... me importa un pito. ¡Uval!

que un día l' arca quedá completament en sech, Noé obrí la porta y ¡campi qui puguí! la inmensa habitació flotant quedá desocupada en cinch minuts y tots los sers que la ocupavan s' escamparen per la terra.

Lo bondadós patriarca s' assentá á la vora d' un cep, arrencá un magnífich rahím, y ab l' idea de no mes beures el such, perque no tenía gens de gana, lo premsá ab el puny dintre d' una escudella, y... ¡clach, clach, clach!... dos tragos y avall.

Y quedá descubert el vi.

Es dir, el vi y la *pinya*; perque, segons testimonis indubitables, Noé fou també 'l primer que va *agafarla*.

Pero, ara ve 'l bo; lo que la Biblia no diu y que fins avuy havia quedat ignorat.

Noé 's moría y la seva dona li preguntava:

—¿Ahónt anirás ara?

—Al cel.

—¿Vols dir? ¿Vols dir que Deu te perdonará l' haver descubert aquest líquit qu' emborratxa als homes?

—Als homes... y á las donas: no vinguis á fer la desentesa ara tú.

—Sigui com vulgui: ¿vols dir que 't perdonará?

—Allá veurém: no tardaré gayre á saberho.

Y 's morí.

Noé 's presentá al cel y empenyé la portella ab molta naturalitat. Sant Pere encare no existía y á la gloria no hi havia porter.

—¿Hi ha permís?—preguntá 'l bon patriarca ficantse á dintre.

Deu, qu' estava per allí, distret, al sentirlo 's girá de una revolada.

—¿Tú al cel? ¿Tú?—exclamá ab veu severa.

—Jo, pare, jol! ¿Ahónt voleu que vaji, donchs?

—¡A la...!

Per no donar un escándol, Deu va contenirse, pero li digué ab profunda amargura:

—¿Qué malament m' has pagat lo que per tú hi fet, Noé!

—¿A qué us referiu?

—¡Prou que ho sabs!... ¡Te salvo del diluvi, 't deixo per llevar sobre la terra, y tú, en compte d' agrahirm'ho, inventas aquest such detestable, que fá perdre la rahó als homes y ompla 'l mon de crims!... —

Noé baixá 'l cap y murmurá ab dolsura:

—Pare, las circunstancias ho justifican tot.

—¿Quínas circunstancias?

—Acabava de passar el diluvi... L' aygua 'ns havia caygut á sobre durant quaranta días; després del xubasco, cada cop que treya 'l nas, no veyo sino aygua, aygua, aygua... L' arca tocá per fi terra: pero al voltant, aygua, aygua, sempre aygua!... ¿No us sembla que tinch rahó?

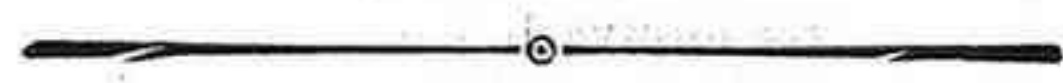
—¿Rahó de qué?

—Després de veure tanta aygua... ¿qué més natural que posarse á beure ví?—

Davant d' un argument tan inesperat, Deu no va sapiguer qué respóndreli.

Lo qu' está fora de dúpte es que 'l va perdonar y que avuy Noé es al cel molt ben vist y respectat dels demás sants, que sols de tant en tant se li permeten alguna ignocenta broma sobre las monas y las paparinas.

A. MAROH.

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

AB LA COPA A LA MA

(per F. GÓMEZ SOLER.)

—¿Qu' es la nostra vida, en suma?
Res: un llamp, una explosió,
un moment, una ilusió,
¡una miqueta d' espuma!

EL VI QUE PASA

(CUENTO VALENCIÀ)

Era en un temps en que
[estaba
á preus tan puchats el vi
pel grosimpost de consums
que segons ha sentit dir
en València no 'n bebía
ningú que no fora ric.

Y alló d' anar la pobrea
fora, á l' atra part del riu
pa trobarlo mes barato
se tenia ya en olvit
al vore que 'ls consumidores
de tots els portals, com-
[plint
en les ordres que 'ls donaben
no volien permitir
que de vi ningú 'n pasara
de fora 'ls portals á dins
ni un *cuartillet* pa remey,
ni que tan sols fora mich.

Fetes estes digresions
que ferles era presis
vach á contarlos el cuento
qu' ha pasat y es divertit.

Entre ls homens bebe-
[dors
que preferien el vi

era el que més ne colaba
el mestre d' áixa Felip.

Tenia gran corpulencia;
era molt alt y fornit:
un home com un tosal
com sempre s' ha solgut dir.

Beure de vi una *micheta*
pa ell no era beure vi
—Aixó ni baña la boca—
es lo que solia dir.

Y no era ell d' eixos homens
que mesclats en los amics
van de taberna en taberna
emborrachantse y reñint,
no señors, ell en barrals
á sa casa duia el vi,
els reunia en tireres,
y al tindrels tots reunits
lo mateix sen engolia
dos *miches* que tres... que sis,
sense que en tota sa vida
may ningú l' haguera vist
alló un poquet *velis-nolis*
pos may li feu mal el vi.

Un día que l' home duia
de fora molt desidit
un barral que contenia
dos *miches* d' un vi molt ric,
al vorelo un consumidor
del Portal de Quart, li ix
al pas y li diu parantlo:
—No pot pasar eixe vi.—
—¿Que no pot pasar?—contesta
mich sonrihentse Felip.—
—No señor: ¿parle yo en chino
que meu fasa repetir?
—Parle com vullga, el cas es
qu' este vi, de fora á dins
pasará porque Deu vol
y perquè me convé á mí.
—Home ¿quín descaro es eixe?
—Será lo que yo li dic,
pasará y vosté mirantho.
—No pasará. ¡Reconills!
—Pos pasará. ¡Reconilles!
—A que no pasa.

—A que sí.—

Y amaitinant el barral
y empinantselo Felip
pel bonó gros, en un credo
sé beu tot el vi y li diu

LO GRAN NOÉ

Constructor d' arcas, descubridor del vi, é inventor
de la borrarxera.

al consumidor ficantse
carrer de Quart per á dins:
—¿Qué tal? ¿pasa el vi ó no pasa?
¿Ha quedat vosté lluit?

J. PONT Y ESPASA.

DEL VÍ

Si senyors, sí; ja poden escarrassarse aquests
sabis moralistas qu' encare van per aquí predicant
que 'ls fonaments de la societat son la religió, la
propietat y la familia.

Los verdaders puntals socials son el vi... el pa...
y lo demés que hi hagi.

¡Propietat, familia, religió!... ¡No n' hi ha pocas
de personas que viuen guapament sense religió,
sense familia y sense propietat, y sense pa y vi no
podrían viure!

Sobre tot el vi; el vi, sanch de la terra, esperit
condensat del univers, bálсам—per us intern—del
cos humá... ¿Cóm ho faria 'l mon á faltarli de re-
pent aquest element vivificador que tant contribu-
heix á suavisar las sevas penas...! y tan magnífichs
rendiments proporciona al ram de consums?

Suprimiu el vi y queda trastornat tot l' ordre social.

Voléu brindar ¿ab qué?

Voléu convidar á un amich ¿qué li deu?

Voléu dir missa ¿cóm?

Hi ha que desenganyarse y parodiar alló que deya en Voltaire: Si 'l vi no existís... sería precis inventarlo.

Lo gran Clavé ja ho cantava:

«Tan sabroso líquido
limpia nuestro estómago,
bríos dá al espíritu
gusto al paladar...»

Ja ho veuhen: hasta 'ns *limpia l' estómagu*...
¿Ens l' han *limpiat* may la familia, ni la propietat,
ni molt menos la religió?... La butxaca si acás.

Per cert, que, ab el ví passa una cosa que hauría de fer pensar una mica á las personas sincerament cristianas.

Mentres permaneceix en el seu primitiu estat, tal com surt del cup, el vi es bó, sa y agradable.

¿El batejan?... Ja 'l tenen fet malbé.

¿No es aixó un argument poderosíssim contra el bautisme?

Dirán que 'l vi pur es perillós perque puja al cap y perturba l' enteniment...

El vi dolent es el que perturba ¿que 'l bo? ¡Oh ca!

¿Quíns son los homes que s' emborratxan?

Los que freqüentan las tabernas, ahont sóls se beu vi detestable que cap parentiu te ab el such de la vinya.

¿S' emborratxan els senyors, els que beuhen xampany de debó y burdeos á tot pasto?

May: lo que fan ells es alegrarse, electrisarse, sentirse 'l cervell ple de vapors.

¿No n' hi ha poca de diferencia entre un borratxo de vi de vuyt ó un alegre de xampany!

Lo primer surt de la taberna entrabancantse ab els peus y fent esses: lo s'gón no fa esses may... perque quan surt *calent* del restaurant procura anar á casa en cotxe.

¿El vi, el vi legítim y veritable, tal com el cria la vinya, fecundada per la mare naturalesa, aquest es l' únich que s' ha de beure!

¿Qué son al costat seu la cervesa, la ginebra, 'l rom, 'l marrasquí y tot' aquesta munió de líquits procedents de Déu sab d' ahont, ab que volen enganyarnos quatre químichs sense conciencia?

El vi, el vi; no hi ha res com el vi.

¿Tením alegrías? Ab el vi las celebrém.

¿Tením dolors? Ab el vi logré m' ofegarlos.

La majoría dels grans homes han sigut grans bebedors. En Bismarck lo mateix día que va morir s' havia calat al cos tres botellas de xampany.

Lo vi ajuda á concebir las grans ideas.

Lo vi fomenta la intimitat.

Lo vi impulsa y anima al amor.

¿Hi ha ningú que s' haja atrevit may á declarar-se á una dona ... després d' haverse begut una horxata?

En cambi, després d' unas quantas copas de vi ¿qué se n' han fet de cosas, que se n' han realisat d' heroycitats!

Lo vi es vida, forsa, ardor, sanch, lava...

Lo vi es la essencia arrencada á la terra pera regenerar lo nostre organisme.

Lo vi resulta fins els símbol del entusiasme.

¿Qué es lo primer que crida 'l poble quan s' enamora frenéticament d' alguna idea ó aclama á alguna persona?

—¡Vi... va!

MATIAS BONAFÉ.

ANACREÓNTICA

Acóstat més, oh dona,
acóstat mes á mí;
gaudintnos ab la sombra
d' a jueix roure fornit,
veuré m' la extensa vinya
rublerta de rahins,
que xuclan las abellas
y s' hi esplayan los grills.

De pámpols coronada,
es mon cuixí l teu pit;
passat per mas espatllas
ton bras alabastrí,
y 'l meu per ta cintura
tan acostada 't tinch,
que sento per mas galdas
lliscar lo teu respir
y 'l rebo ab los meus llabis
sedents dels teus sospirs.

La cristallina copa,
cautiva entre 'ls meus dits
de ditxa tremolosos,
te somogut lo vi,
que sembla brillant líquit
de mil desfets rubins
que roban de ta boca
lo transparent carmí.
Apúral d' un cop, dona,
apúral sens fatich,
y sa xardor circuli
per lo teu cos gentil,
y 'l ánima t' inflami
l' incendi del desitj,
portant á tas miradas
lo llamp d' amor diví;
patons en los teus llavis
que encenguin l' esperit
y en tos brassos la forsa
que 'ns tinga sempre units
fonent las nostras ánimas
en un mateix caliu!

Pero, ¡qué 't pasa, oh dona!
¿Per qué si ab frenesí
has apurat sedenta
fins lo darrer esquitx
de most, ni lcs teus brassos
m' estrenyen més febrils,
ni 'm besan los teus llabis,
ni 'm parlas ni 'm sonrius,
ni 'm miras amorosa,
ni omplenas mon desitj?
¿Per qué 'l foch no circula
per lo teu cos gentil,
y batre fort no sento
ton cor sota 'l teu pit?
¡Oh dona, sempre meva,
la causa ja la tinch;
es que 'l teu goig fet llágrimas
s' ha barrejat al vi!

SIMÓN ALSINA Y CLOS.

VINOTERAPIA

(Discurs pronunciat, dalt d' un bocoy, pel president de la Societat vinoterápica, titulada CLUB DELS GATS.)

Estimats germans en Baco: ab motiu de la fundació del «Club dels Gats», vaig prométreus dir quatre gatadas en defensa dels nostres ideals; y com que may m' ha agradat predicar conciencia y vendre vinagre, hi vingut ab la bota plena de most, decidit á convenceus ab l' exemple. N' hi ha que per remullarse la gola beuhen aygua ab bolado, pero jo no estich per ayguas ni per bolados. Al pa, pa; y al vi, vi. (Un soci estornuda.) ¡Jesús! (Alsa la bota y beu un trago.)

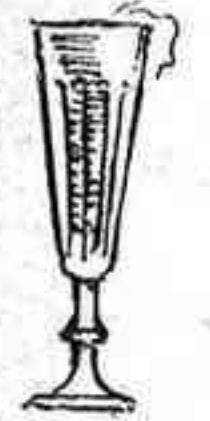
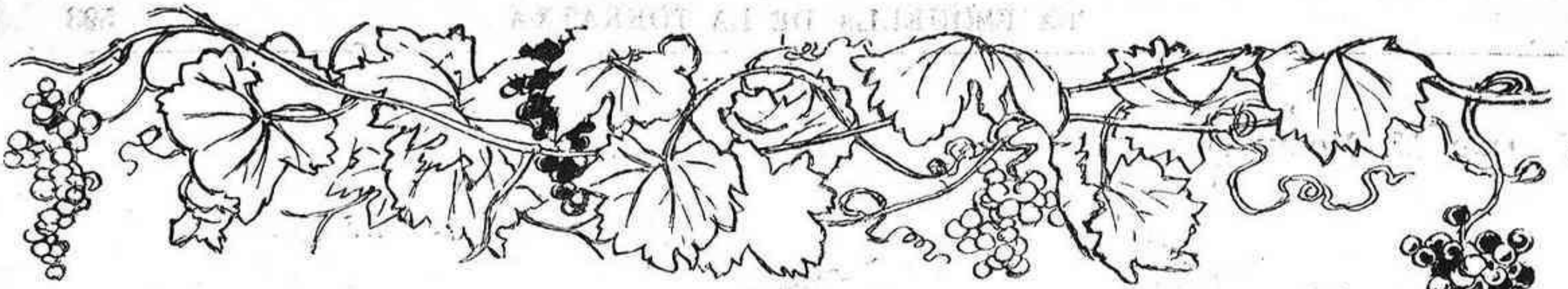
Que Deu sempre ha demostrat una gran predilecció pels aficionats al such de rahins es cosa sobradament sapiguda. Noé y Loth, els homes mes sants y justos de l' antigui-

LA FESTA DEL VI (per M. MOLINÉ.)

Vingui pau ó vingui guerra,
ho vulgui 'l govern ó nó,

sempre será 'l vell porró
lo símbol de nostra terra.

tat, que, per sas preclaras virtuts, meresqueren l'honor d' ésser lliurats respectivament del aygua del Diluvi y del foch de Sodoma, foren, segons conta l' Historia, els inventors de las *mantellinas*. Per cert que si haguessin demanat patent d' invenció, els seus descendents haurien pogut fer una fortuna.

Y, en els temps mitològichs, no veneravan al deu Baco? ¿Donchs, per qué hem de permetre que avuy els seus deixebles vagin tant per terra y l' ser *bacó* sigui un desmérit?

Altre gall els cantaria als viticultors si tothom consumís el vi que la lley de Deu mana. Ja 'ls arreglaria jo als francesos. ¿No 'ls volen pas els nostres caldos?... ¿No? ¡Millor! ¡Mes per nosaltres! ¿Qué fa 'l govern quan no pot cubrir algun empréstit al extranger? Apela al patriotisme dels potentats espanyols. Donchs igualment han de fer els pagesos: excitar al poble á que parodihi á n' en Joan Palomo: «Yo me lo hago... yo me lo tomo.»

El día que 'ls nostres pujin al candelero y poguem remená un xich las cireras, hem de comensá per desterrá á tots els ayguaders, imposant una contribució ben crescuda á tots aquells que no agafin un perdigonet al menos cada senmana. ¿Que n' aniria de car el vi, oy? ¡Millor! ¡Aixís prosperaria la viticultura! En cambi s' abaratrian una porció d' articles: com per exemple, els gats, las pinyas, las monas, las bigas, els perdigons, las paperinas, etc., etc. (*Torna á beure*).

El vi fomenta l' ensenyansa. ¿Que vinguin els mestres á ensenyarnos de fer esses y á fernos aprendre que dos vins fan quaranta!... ¡N' hi colat molt jo! Ab el ben entés que may m' ha fet mal; y de mona no mes n' hi agafat una en tota la meva vida. Aixó sí, no crech que may m' escapi; perque encare la conservo ben fermada. ¿Qué 'n treuria de divorciar-me estant content de la dona?

Si es veritat que 'ls encreuaments milloran las rasses, 'm sembla que la meva descendencia ha de pujar molt sana y vigorosa, perque jo soch *belga* y la meva senyora es de nacionalitat *turca*.

Vosaltres diréu:—¿Y per qué t' hi propassas en las tabernas?—Per un excés de tradicionalisme. ¿Quin es el símbol dels taberners? Un ram de pi ¿oy? donchs, ¿per qué aquests establiments ostentan, en lloch d' un cep, la branca pínosa? Molt natural; per significar qu' en allí han d' agafarse y repartirse *pinyas*.

Diuen que 'ls vinaters ens posém al nivell de las bestias... ¿Y qué? L' home, segons Darwin, descendeix del mico; y, per lo tant, roda 'l mon y torna al Born. Si la papallona produheix l' oruga y l' oruga 's transforma en papallona, l' home, procedint del mico, ¿per qué no pot torná á ser mico... ó mona qu' es igual?

Temps á venir, el xaretlo ha de ser la panacea del' humanitat malalta. ¿En qué 'm fundo? En un dato molt significatiu. Avants totas las receptas comensavan per aygua de la font ó destilada; donchs avuy al revés: ví de quina, ví d' ostras, ví yodo-tánich... la mar de vins.

Y ¿qué 'n dirém d' en Kneipp? Aquest mestre, tot fent el pagés, s' havia arribat á figurar que un malalt es com una planta assedegada, que per aixerbirla basta ruixarla diariament ab una regadora d' aygua; pero tanta aygua va beurer

qu' al últim se 'n va aná al altre barri ab aygua fins al coll, ab la particularitat que, segons els diaris, va morir dugas vegadas. ¡Qué Neptuno l' hagi ben perdonat! Ara naturalment, morta la cuca, mort el veri. Els kneippistas al fi's convencerán de que son homes al aygua. Jo prefeixo ser home al vi. (*Torna á alsá 'l colze*.)

Si nosaltres, en contraposició á n' en Kneipp, ens dediquém á la vinoterapia, 'us asseguro que dintre poch temps no 'ns entendrém de feyna.

La nostra clínica serà un espayós magatzém, á modo de celler, ab els seus cups, bastidas, botas, embuts, mesuras, etcétera, etc. Els nostres clients vindrán en peregrinació de totas las parts del mon. Els cataláns, á collas, entonarán «La Brema» d' en Clavé:

«Obriu de bat á bat
las portas del celler.»

Y en lloch de ferlos caminar descalços per damunt de l' herba rosada, els entretindrém á trepitjar rehíms.

¡Hasta els alcoholisats podrán venir á curarse! Y 'l remey serà ben senzill y segur: agafar una pitima com un temple y... *un clavo saca otro clavo*.

En quatre días desterrarém el mal humor dels cossos, pues tots els malalts subjectes al nostre tractament estarán de *xispa*; y á nosaltres ens colmarán de tants honors y dádivas, qu' encare que 'l rétol que posarém á la fatxada dirá: «Celler terapéutich,» ben mirata'llo serà «una vinya.» (*Alsa la bota y l' apreta fins escórrela*)

M. BADÍA.

EL VI Y LA DONA

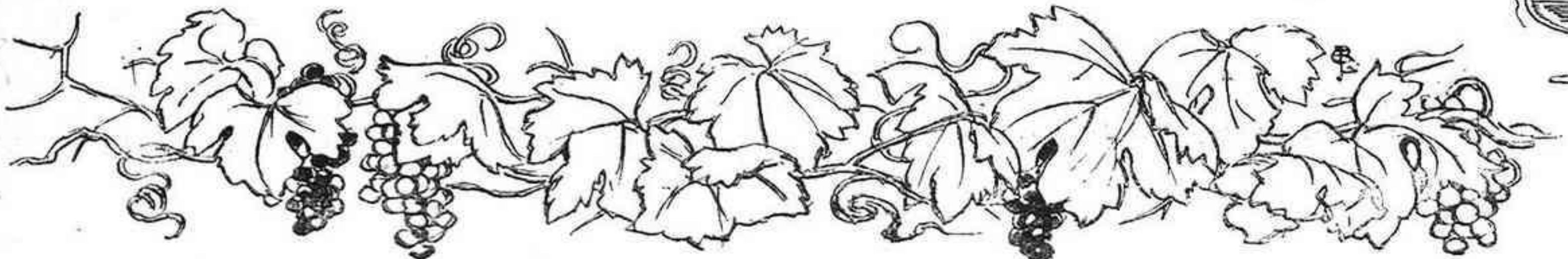
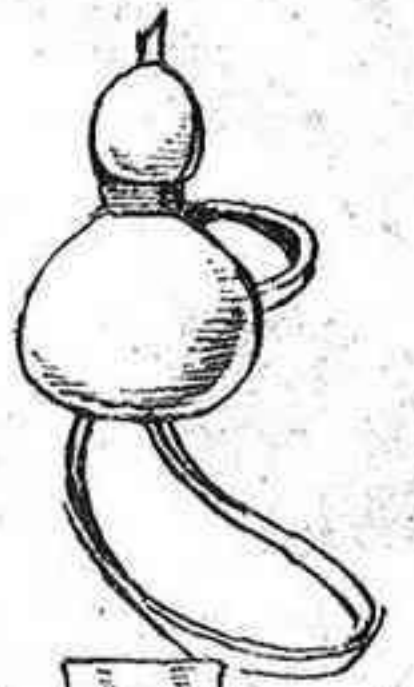
Fa temps que tinch un dubte que 'l cervell m' enterbola, malmet mon cor sensible y 'm roba moltas horas: no sé si es milló 'l vi, ó si es millor la dona.

Ab vi 'm passan las penas que la desgracia 'm forja, ab vi corren alegres las més calmosas horas, ¡y el temps que felís passa prop d' una dona hermosa!

¡Qu' es dols acostá als llabis la boca d' una ampolla y ab gust xarrupá 'l néctar que 'ns dona generosa! Pero ¿y xuclar l' almíbar dels llabis de una dona?....

El vi es cosa divina, ángel la dona hermosa, y jo que soch creyent no se á qui correspondrer: si emborratxarme ab vi, ó emborratxarme ab dona.

Han dit mols doctors sabis, parlant d' aquestas cosas, qu' al món no 's gosan plers com els plahers que 's gosan bevent els millors vins,

besant hermosas donas.

Y jo, sempre qu' estich
fent l' una ó l' altra cosa,
crech, apurant febrós
essencias tan sabrosas,
que quan estimo, béch,
qu' estimo quan béch copas.

Aquestas borratxeras
son las que 'm sugestiouan
y sento ab son excés
efluvis de la gloria,
que goso fent petons,
que goso vuydant copas.

Y sempre l' eterna dubte
que 'm migra y que m devora.
No sé qu' es milló encare
d' aquest trontoll de cosas,
si es la dona ó bé 'l vi,
ó el vi junt ab la dona.

J. PUIG CASSANYAS.

ESQUELLOTS

També n' hem vist arribar á Barcelona. ¡Pobres soldats de Ultramar!

Esgroguehits, esqualits, cubrint son cos devorat per las penalitats, per las privacions, per la malaltia restos esfligarsats de aquell uniforme ab vions que rumbejavan al partir, son avuy encare la imatge viva de una patria desventurada, vensuda, víctima de totas las crueltats del destí y de las torpesas dels mals governs.

A milers partiren alegres y entussiasmats.

Regressan á dotzenas afligits y tristos.

Saludém plens de respecte als pobres mártirs, que bé poden dirnos:

—Cumplert havém nosaltres ab lo nostre deber á preu de la sanch, de la salut y de la vida ... ¿qué féu vosaltres?

Una sola queixa se sent per tot Espanya:

—No vol ploure.

Los camps están ressechs, los manantials s' estroncan, los arbres assedegats recargolan las sevas fullas mitj rostidas pels raig de un sol abrusador.

De tant en tant se forman castells de núvols en l' horizó, pero prompte se desplegan y dilatantse passen sense amollar ni una trista gota del aygua que portan condensada.

No plouhen sino llágrimas dels ulls de las mares.

No plouhen sino contribucions de las mans dels ministres.

A pesar de que s' han arreglat els comptes de la Fira y Concurs agrícola, de manera que apareix un sobrant de 50,000 pessetas—afegint un zero mes hauria aparegut que 'n sobran 500,000—aquesta es l' hora—segons diuhen—que las bandas de música de Almansa, Aragón y Navarra, que tant varen bufar en los concerts donats los días de moda, no han cobrat un quarto.

Respecte á satisfier aquest deute l' arcalde fa 'l pagés.

—No fos cas—deu pensar—que per culpa meva en los actes de servey aquestas bandas militars toquessin malament. Perque ja ho diu lo refrán: «Mú-sich pagat no fá bon só.»

Tant per la escassés d' espectacles d' importancia com per lo reduhit del espay ab que contém, suprimim aquesta senmana la acostumada revista de teatros.

COSTUMS POPULARS

Fent el calé.

Esperém que en lo número que vé ab temas nous y d' actualitat, podrém tornar á omplir aquesta secció.

Artistas de Catalunya y del resto d' Espanya:

Se 'ls recorda que, ab arreglo á la base 4.ª de la convocatoria del *Concurs* pera las cubiertas del Almanach de LA ESQUELLA, el día 15 del corrent expira 'l plasso senyalat pera l' admissió de projectes.

De manera que á tot treball que no arribi á la nostra Administració dintre del próxim dijous, li pasará alló de la taula de 'n Bernat: qui no hi es, no hi es contat.

Lo que desde aquestas columnas se fa present als artistas de Catalunya y del resto d' Espanya, pel séu coneixement y efectes conseqüents.

En una reunió de senyoras que vá celebrarse á Paris, una d' ellas, partidaria acérrima de las reivindicacions del *bello sexo* pronunciá un fogós discurs que 's veje molt aplaudit en sos principals párrafos.

Lo discurs de l' oradora terminá ab la següent exclamació:

—¡Abaix els pantalons!...

Y un dels oyents, molt á temps cridá:

—¡Y arriba las faldillas!

El vi sempre ha tingut amichs.

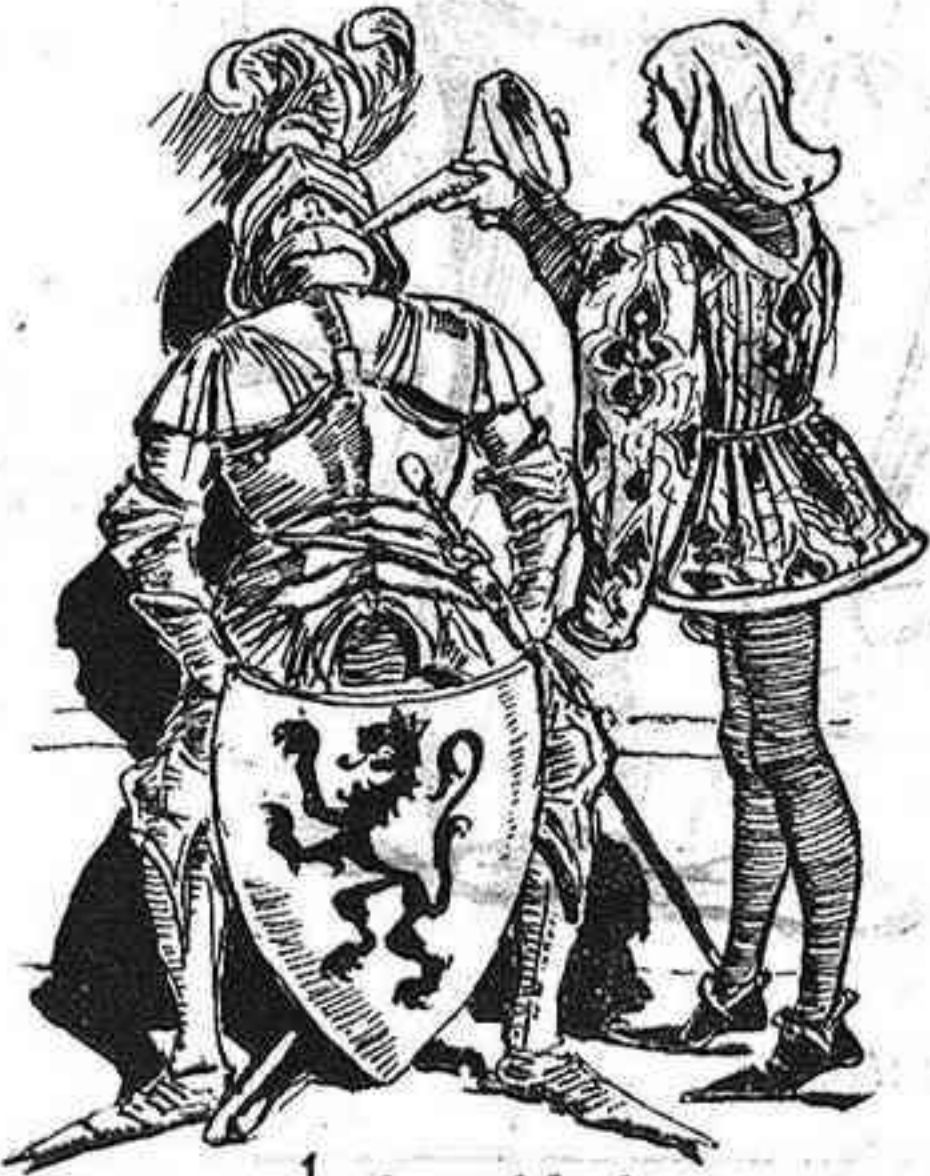
Noé.

Baco.

Ramsés I^r

el senyor grec,

el guerrero.

l'Flamench.

un senyor roma.

un noble

el Titella.

l'únich que se' merci.

Dibuix de J. Lluís Pellicer.

Y vels'hi aquí que un investigador al girar una visita de inspecció en l'establiment, se trobá ab l'estable plé de burras. N'hi havia la friolera de 25.

Desseguida, com es natural, se disposava á entaular lo corresponent expedient de defraudació, quan l'encarregat va dirli:

—Alto, protesto. Aquí de burras del Sr. Marqués no n'hi ha més que cinch.
—Donchs ¿y las otras vint?

—Son d'altres marquesos que visitan á las de casa. Ara precisament estavan de tertulia.

Días enrera un amich meu va tenir que fer un pago al Govern, vejentse obligat á efectuar las següents diligencias:

En primer lloch tingué de dirigir-se á las oficinas de la intervenció de Hisenda instaladas en lo pis primer del edifici de l'Aduana ahont li fan extendre l'corresponent *cargaréme*.

Desseguida, cap á la Rambla de Santa Mónica, al edifici del Banch d'Espanya á esquitxar la suma.

A continuació regressa al Plá de Palacio y una visita á la Depositaria-pagaduría, instalada en la planta baixa.

Y després de aquesta, una segona visita á las oficinas de Intervenció, ahont li posan una firma.

Y torna á baixar á la Depositaria ahont li entregan la corresponent carta de pago.

Y torna á pujar al primer pis, en cuals oficinas de Tesorería li posan l'última firma.

Resultat: un parell ó tres d'horas d'anar y venir, de pujar y baixar escalas, de fer antesala per tot arreu, cuydant sobre tot de no equivocarse de porta, porque llavors la cosa s'allarga y l'home mes calmós pot arribar á perdre l'fré de la paciencia.

Tot aixó s'ha de fer per realisar un pago. Ara calculin lo que será necessari per efectuar un cobrol.

¡La Ristori!... ¿Qui no ha sentit parlar de la gran trágica italiana?

Un fet curiós que vaocorre temps enrera á Madrid. Un célebre marqués posseheix un establiment de burras de llet. Al donarse d'alta en aquesta industria vá declarar l'existencia de cinch burras.

Y ha tingut y te enemichs.

Neptuno

Mahoma

L. Burot.

Casi ha transcorregut mitj'sigle desde l' época de sos grans triunfos escénichs. La seva fama era universal. Havia recorregut las principals ciutats d' Europa, produhint per tot arreu la mes fonda admiració, despertant los més frenétichs entusiasmes.

Que ho diguin sino 'ls pochs barcelonins — avuy ja guetos — que varen tenir ocasió de aplaudirla en un dels teatros de la nostra capital.

Donchs la gran trágica retirada á Turin ja fa molts anys, quan ja molts la donavan per morta, després de tant llarch eclipse, ha reaparegut en escena, un dia del passat agost, en lo Teatro Carignan de aquella capital.

Cert que no ha pogut representar cap obra — perque amigo, 'ls anys hi son — pero ha recitat de una manera pasmosa lo cant V del *Infern* del Dante, alcansant una de las més grans ovacions de la seva vida artística.

Ab llágrimas als ulls, y fundament conmoguda, vá donar al públich las més expressivas gracias, declarant que aquella demostració era l' últim consol que l' acompanyaria fins al sepulcre.

Consigném aquest fet, per venir á demostrar la sort de certs artistas, que no sembla sino que logrin ser immortals en vida.

Recurrent uns excursionistas una montanya en busca de restos de las edats passadas, un d' ells se para de repent y diu:

—Alto, noys. En aquest siti, en temps dels romans devía haverhi hagut una taberna.

Y al dir aixó cull de terra una branca de pi tota seca y exclama:

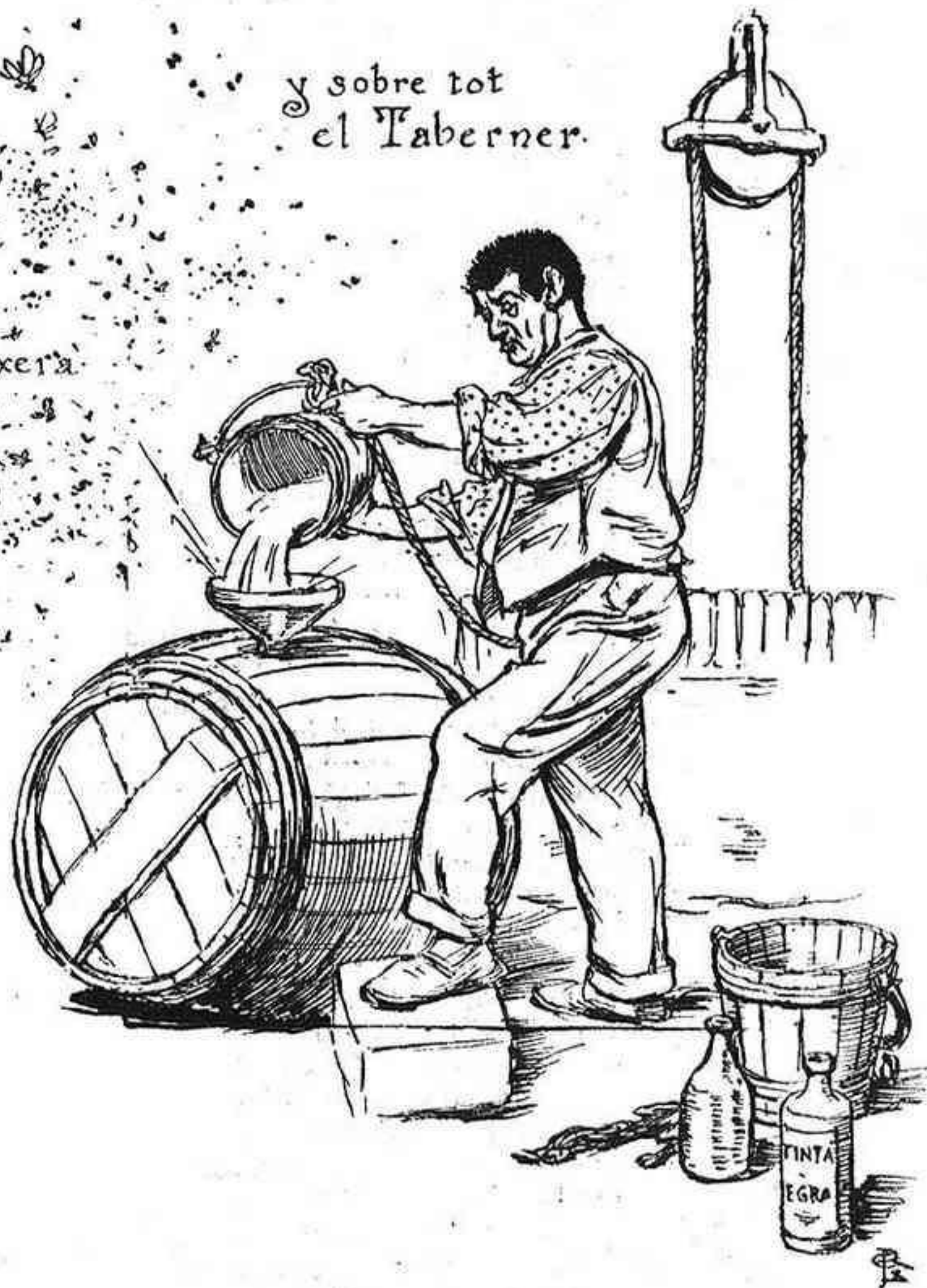
—Aquí teníu encare el ram.

L' Oidium

Black-rot

la Filoxera

y sobre tot el Taberner.

Dibuix de J. Lluís Pellicer.

SERMÓ DEL VI

ROMANSO NOU Y DE GRESCA

Vinum divinum vinorum per sécula seculorum.
Que vol dir en catalá que de vi sempre n' hi haurá.

Paraulas de Sant Sevé,
escritas en un cellé.
Tabernas pauperum diu
l' Homero (que ja no viu,)
que vol dir, y 's veu de sobras:
«las tabernas son pe'l pobres.»
Horaci va dir temps há
Libera vina, ben clá,
cantant el bardo en llatí
las excelencias del *vi*.
Y altres clássichs citaria
que van en defensa mía,
com ho proba lo transcrit,
pro no 'm vull fer l' erudit
¿Qué fora la Humanitat
si Noé no hagués tastat
un día que anava prim
el dols néctar del rabim?
¡Oh, grandíssim patriarca!
més célebre que per l' arca
lo teu nom no pot mori
mentres al mon hi haji *vi*.
Qui bonum vinum chupápit
ipso facto s' alegrábit
Paraulas de Pons Pilat
escritas dalt del terrat,
página doscentas cinch
d' un llibre vell que jo tinch.
Que traduhit aixó vol dí,
«á las penas gots de *vi*.
Declara Sant Bartomeu,
qu' es un bestia qui no 'n beu,
puig l' home te devoció
per lo *vi* y la bestia no.
Tots els sabis d' aquest mon
desde Cristófol Colón
á n' en Pompeyo Gené
l' han alabat sense fré.
¡Cóm no alabar lo sens mida
si es la mitat de la VI-DA!
¡Y qué foran els poetas
si no fossin las copetas,
ó bé 'l got, ó bé 'l porró
que 'ls dona la inspiració!
Ell ens nutreix, ens fa riure
y á molts ensenya d' escriure,
puig si en beure no 's té mida
se fan *esses* desseguida
y d' astronomía apren
lo que 's diu en un moment
puig qui copas se 'n beu moltes
veurá que l' *mon dona voltas*.
Fins el Deu que ab fé adorém,
Deu *di-vi* tots li dihém.
Las dugas lletras del VI
ben mirat *sis* volen dí,
y per demostrarvos bé
l' importancia que 'l *vi* té
recordém del gran patriici
aquell *vi-ni, vi-di, vi-ci*,
en el qual, co veures pot,
lo *vi* va devant de tot.
Y no 'ls vull ara parlar
de las bodas de Canaá
que 'l trobarse sense *vi*
l' auditori 's va aburri,
per gran sort Nostre Senyor
feu lo miracle millor,
qual miracle consistí
en transformar l' aygua 'n *vi*
miracle que avuy el fá
el taberné més taujá.
Y tantas cosas diria
que ab un any no acabaria,
puig en defensa del *vi*
hi han arguments á desdí.
Y en cambi per defensá
l' aygua ni consonants hi ha.
Prou rahons os he donat
per dexarho demostrat.
Per lo tant, públich atent
fins un altre día. AMEN.

R. SNOB

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Bo-tá-ni-ca*.
- 2.ª ID. 2.ª—*Ra-mo-na*.
- 3.ª ANAGRAMA.—*Gina—Agna*.
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Enna*.
- 5.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Pistola*.
- 6.ª CONVERSA.—*Artesa*.
- 7.ª FUGA DE CONSONANTS.—*La carcajada*.
- 8.ª GEROGLIFICH.—*Vilamajor*.

TRENCA-CAPS

XARADA

EL VI BO Y EL VI DOLENT

—«Tinch el gust de presentar
á aquest públich respectable
un objecte molt petit
pero de gran importancia.
Aixó, senyors, ho tindrián
de guardá *hu* totas las casas.
No es cap unguent, ni cap herba,
ni tampoch cap cataplasma,
ni serveix per curar tisiachs,
ni mal de caixal, ni rabia.
Ab cinch-quest petit objecte
fins l' home mes pastanaga
pot saber si 'l *vi* que beu
es pur ó be hi ha *matrícula*.
Potsé algú se'n *quarta-dos*
pero es una vritat clara.
El *vi* que avuy beuhen molts,
senyors, la meytat es aygá
y l' altra meytat... també,
pero es ayga empastifada.
Si tothom aixó tingués
no se *tot* com ara passa.
A fi de que se'n convencin
una proba 'ls faré ara.
¿Veuhén?... dintre aquesta ampolla
hi ha *vi* pur; sense cap trampa
y *cinch* n' aquest altre hi ha
vi, que á la taberna l' pagan
tot mansos á trentacinch
y está fet ab ayga y mangra.
Omplo aixó del bo y ho fico
á dintre d' aquest got d' ayga;
aquest ab un altre got;
y vajin reparant ara
com el *vi* qu' es natural
puja per munt, tot gronxantse
sobre l' ayga, y el dolent
no 's mou; ni puja ni baixa
perqué aixó no ha estat may *vi*
ni l' ánima que l' aguanta:
no es mes que una porqueria
que 'ls tabernés se preparan.
Com veuhén, no se *hu-dos-tres*
cinch ningú, y habent vist ara
las probas, els tinch de dí
que qui aixó no vol comprarne
no te vergonya ó no té
deu céntims á la butxaca».—

.....
Aixís, al pla de Palacio,
un pobre home s' explicava;
jo, prou li vaig pendre 'l número
pero á mí 'm va pendre un altre
el rellojje, el *monedero*
y una cartera molt maca
que hi portava tres bitllets....
del tranvía del Ensanxe.

J. STARAMSA.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

ANUNCI.
EL VINO
SUS EFECTOS PSICOLÓGICOS
POR
EDMUNDO DE AMICIS
Precio 1 peseta.

EL LAGAR DE LA VIÑUELA
NOVELA ANDALUZA POR
ARTURO REYES
Un tomo 8.º Ptas. 3.

VINO, MUJERES Y JUEGO por **PAUL DE KOCK**
Un tomo 8.º Ptas. 1.

INFLUENCIA DEL VINO EN LA CIVILIZACION

POR **J. BABRIUS.**

Un tomo 8.º Ptas. 6.

LA FILOXERA
Y LAS
VIDES AMERICANAS

Sus caracteres, resistencia y adaptación. Viveros
· Ingertos y plantación de viña.

por **ENRIQUE PANIAGUA**

Un tomo 8.º mayor. Precio Ptas. 5.

ARTE
DE
HACER VINOS

MANUAL TEÓRICO PRÁCTICO
DEL ARTE DE CULTIVAR LAS VIÑAS

por **NICOLÁS BUSTAMANTE**

Un tomo 8.º mayor. Ptas. 3.

Guía teórico práctica para combatir las enfermedades de la vid, per *J. T. V. Müller.* Un tomo 8.º Ptas. 3

Tratado del cultivo de la vid y vinificación, por *Julio Cayol.* Un tomo 8.º Ptas. 3

Falsificación de los vinos. Modo de descubrirlas y reconocerlas. Un tomo 8.º Ptas. 2

El arte de colorear los vinos, con el color natural de la uva, por el *Dr. B. de Lyon.* Un tomo 8.º Ptas. 2'50

FABRICACION
DE
VINOS ESPUMOSOS

POR **L. Jannart y E. Manmené.**

Un tomo 8.º Ptas. 2'50.

ENSAYO
SOBRE LAS VARIEDADES DE LA VID

POR **S. Roxas Clemente y Rubio.**

2 tomos 8.º Ptas. 7.

VINO, COPLAS Y LÁGRIMAS

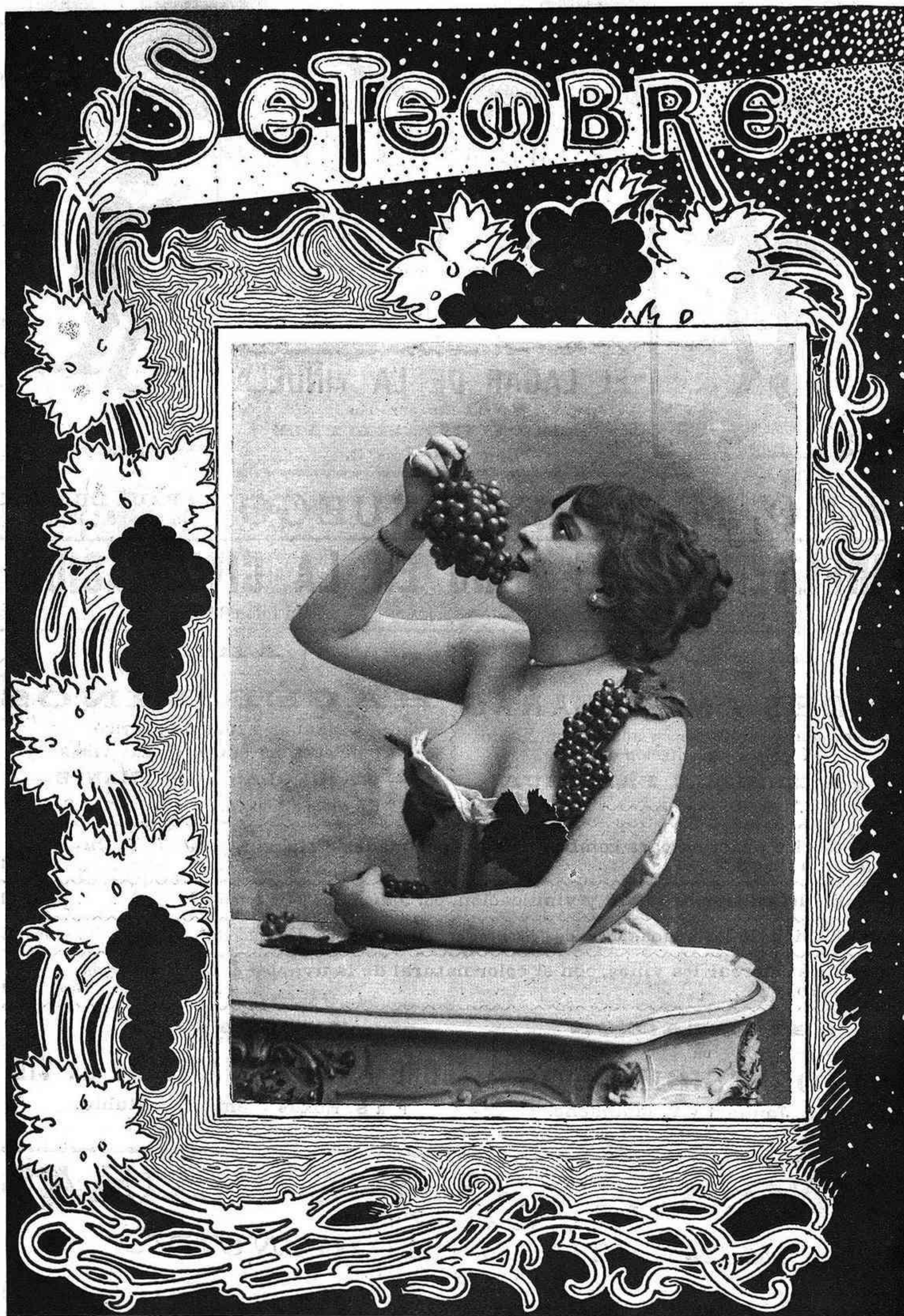
NOVELA ESPAÑOLA DE

M. MARTINEZ BARRIONUEVO

Un tomo 8.º Ptas. 3.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d'extravíos, no remetent ademéa 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

LO MES DEL VI

¡Aixó sí qu' es una vinya!